

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Så meget er kålbrok opformeret i efteråret i raps og i olieræddike

Af Ghita Cordsen Nielsen, landskonsulent, Planteværn, Plante- & MiljøInnovation, Seges.

Hvis der er meget smitstof af kålbrok i en mark, kan du se på figuren, hvor stor en opformering man får i efteråret i ni forskellige sorter af olieræddike og i raps.

I raps ses både opformering i en modtagelig (Butterfly valgt som repræsentant) og en resistent sort (Alasco valgt). Der er ikke forskel på de resistente rapssorter, da de alle indeholder det samme resistensgen. Hvis resistensen derfor 'nedbrydes', bliver alle sorter modtagelige.

Resultatet

- Kålbrok er en sædskiftesygdom, som breder sig i Danmark.
- Der opformerer mest smitte om efteråret.
- Opformering fremmes af en høj jordtemperatur (mindst 10 grader) og fugtig jord.
- Forsøg har vist, at olieræddike som efterafgrøde kun opformerer kålbrok i begrænset omfang. Spildplanter af raps i efterafgrøder er en væsentlig større risikofaktor.
- Landsforsøg har vist samme lave opformering af kålbrok i efteråret ved dyrkning af olieræddike - som i kålbrokresistente rapssorter.

I figuren er angrebet angivet som et index, der varierer fra 0-100, hvor 100 betyder store svulster på de fleste af rødderne.

Forsøgene er udført i marker med meget smitstof af kålbrok, og er sået senest 15. august. Angrebene er bedømt ultimo oktober.

Stor forskel på opformering

Det ses, at der er sket en voldsom opformering i den modtagelige vinterrapssort, mens opformeringen i olieræddikesorterne og den resistente rapssort er på samme lave niveau.

Der er ikke forskel på angrebene i de forskellige sorter af olieræddike. Havde sennep været med i forsøgene, ville angrebene ligge på niveau med modtagelige rapssorter.

Det meste af smitten med kålbrok opformerer om efteråret, og så længe jordtemperaturen er over 10 grader. Opformeringen

fortsætter i raps om foråret, når jordtemperaturen igen stiger.

Olieræddike og spildplanter

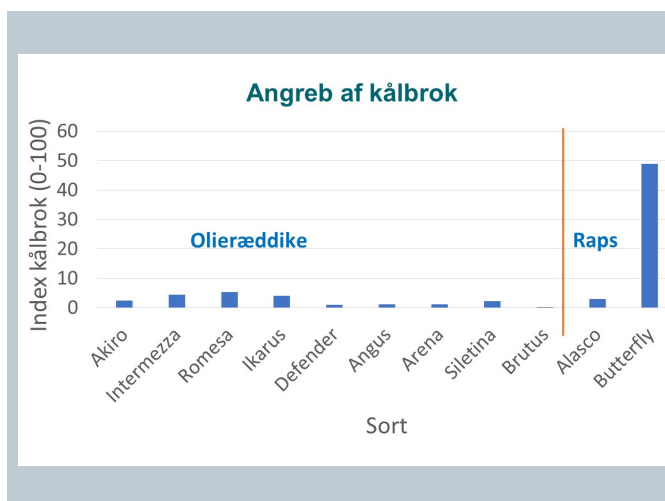
Den lave opformering af kålbrok i olieræddike passer med en anden undersøgelse, hvor konsulenterne i to efterår undersøgte i alt 90 marker med olieræddike som efterafgrøde for evt. angreb af kålbrok. De fandt i gennemsnit kun 0,3 pct. angrebne planter (maks. seks pct. angrebne planter) i olieræddike.

Forekomsten af evt. spildplanter af raps blev også undersøgt. Der var spildplanter af raps i 30 pct. henhv. 78 pct. af de undersøgte marker i de to år. De tilsvarende angreb af kålbrok på rapsspildplanter var 7,9 pct. (maks. 90 pct angrebne planter).

Dette viser, at spildplanter af raps i olieræddike er den største fare mht. opformering af kålbrok. Og at olieræddike kun opformerer kålbrok i begrænset omfang.

Kålbrok i olieræddike. Der sker kun en begrænset opformering i olieræddike.

Angreb af kålbrok i ni olieræddikesorter og to rapssorter (resistent og modtagelig) ultimo oktober, fire landsforsøg 2018.